

POSTANOWIENIE

27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa T.M. i M.M.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 9 grudnia 2022 r., I ACa 568/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od P. spółki akcyjnej w W. na rzecz T.M. i M.M. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

[J.T.]

UZASADNIENIE

Pozwany P. S.A. w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, którym oddalono apelację skarżącego w sprawie o zapłatę z powództwa T.M. i M.M.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Stwierdził przy tym, że przepisy normujące zasady naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie stwarzają rozbieżności w orzecznictwie w zakresie tego, od jakiej daty należą się odsetki ustawowe za opóźnienie konsumentowi, który dochodzi zwrotu świadczeń spełnianych na rzecz przedsiębiorcy (banku) w wykonaniu umowy, która została uznana za nieważną z uwagi na zawarcie w niej postanowień uznanych za niedozwolone na podstawie art. 385¹ § 1 zd. 1 k.p.c. Skarżący przedstawił przy tym kilka możliwych wariantów interpretacji – w tym taki, zgodnie z którym odsetki należne są na zasadach ogólnych, po upływie terminu określonego w wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.).

Potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (zob. postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17).

Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15). Brak spójności orzecznictwa przestaje mieć znaczenie prawne wtedy, gdy po jego wystąpieniu wydana zostanie w danym przedmiocie uchwała Sądu Najwyższego działającego w poszerzonym składzie. To samo tyczy się przypadku, w którym stosowne przepisy zostaną wyłożone – w zakresie właściwości tego organu – przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Rolą tego rodzaju orzeczeń jest bowiem właśnie ujednolicanie orzecznictwa sądowego.

Wobec powyższego należy wskazać, że w uchwale Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, stwierdzono m.in., że jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia (punkt piąty). W uzasadnieniu uchwały wyrażono przy tym trafne stanowisko, zgodnie z którym roszczenie restytucyjne ma charakter bezterminowy, stąd też obowiązek uiszczania odsetek za opóźnienie od przypadającej do zwrotu kwoty należy wiązać z chwilą wyznaczoną przy zastosowaniu art. 455 k.c., a zatem przypadającą niezwłocznie (bez nieuzasadnionej zwłoki) po wezwaniu do zwrotu świadczenia.

Dostrzegany przez pozwanego problem, nawet jeżeli dawniej istotnie budził wątpliwości oraz wywoływał rozbieżności w orzecznictwie, stanowi zatem obecnie zagadnienie o charakterze historycznym. W świetle przywołanej uchwały Sądu Najwyższego oraz cytowanego w nim orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości nie ma bowiem wątpliwości, że prawidłowe jest stanowisko, zgodnie z którym w warunkach opisanych przez bank (i zaistniałych w sprawie) konsumenci mogą domagać się odsetek od dnia, w którym przedsiębiorca popadł w opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego wskutek upływu terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty. Stanowisko to jest zbieżne ze stanowiskiem zajęтым w sprawie przez Sąd Apelacyjny, a zatem skarga kasacyjna banku nie podlegała przyjęciu do rozpoznania ani na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., ani z uwagi na jej oczywistą zasadność.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[J.T.]

[a.ł.]